

УРСУЛА ЛЕ ГУИН ДИВИ МОМИЧЕТА

Превод от английски: Владимир Германов, 2013

chitanka.info

1.

Бела тен Белен излезе на ловна хайка заедно с петима придружители. От няколко години нямаше номадски лагери близо до града, но жътвари от Източните поля неотдавна докладваха, че са видели дим от огньове зад Дневните планини, и шестимата млади мъже обявиха, че ще отидат да проверят колко лагери има. Взеха със себе си като водач Бидх Ханда, който и преди беше водил хайки срещу номадски поселища. Бидх и сестра му бяха хванати още като малки деца в такова номадско поселище и бяха отраснали в града като роби. Сестрата на Бидх, Ната, беше известна с красотата си, а братът на Бела, Ало, беше дал за нея сериозна част от богатството на семейство Белен, за да я получи за жена.

Бела и приятелите му ходиха и тичаха цял ден покрай Източната река, нагоре по хълмовете. Привечер стигнаха до билото на възвишенията и видяха в равнините долу, сред мочурища и виещи се потоци, три кръга от номадски кожени колиби, разположени доста далече един от друг.

— Дошли са в блатата, за да събират кални корени — обясни водачът на групата. — Не смятат да плякосват нивите на града. Ако беше така, трите лагера щяха да са близо един до друг.

— Кой събира корените? — попита Бела бен Белен.

— Мъжете и жените. Старците и децата остават в лагера.

— Кога отиват в блатата?

— Рано сутрин.

— Ще се спуснем в най-близкия лагер утре, след като събирачите излязат.

— Ще е по-добре да отидем до втория лагер, който е на реката — отбеляза Бидх.

Бела бен Белен се обърна към войниците си и каза:

— Там са хората на този човек. Би трябвало да го оковем.

Съгласиха се, но никой не беше донесъл окови. Бела започна да къса наметалото си на ивици.

— Защо искаш да ме връзваш, господарю? — попита калният мъж, вдигнал юмрук до челото си, за да покаже уважение. — Не съм ли те водил, както и други преди теб, при номадите? Не съм ли и аз човек от града? Не е ли моят племенник и твой племенник, и бог? Защо ще бягам от нашия град при тези невежи хора, които гладуват в пустошта, ядат кални корени и пълзящи твари?

Коронованите хора не отговориха на калния човек. Завързаха краката му с въжета от усукан плат, стегнаха възлите на коприната толкова силно, че да не могат да се развържат, а само да се срежат. Бела определи трима души, които да дежурят на смени през нощта.

Уморен от тичането и ходенето през деня, младият мъж, който пое дежурството преди зазоряване, заспа. Бидх сложи краката си в жаравата на огъня, прогори копринените въжета и избяга.

Когато се събуди на следващата сутрин и видя, че робът го няма, лицето на Бела тен Белен потъмня от гняв, но той каза само:

— Вероятно е предупредил най-близкия лагер. Ние ще отидем до най-далечния, там, на височината.

— Ще ни видят, докато прекосяваме блатата — възрази Дос тен Хан.

— Не и ако минем по речните корита — изтъкна Бела тен Белен.

След като се спуснаха от възвишенията в равнината, тръгнаха по коритата на потоците, прокрадваха се през високите тръстики и върбалаците, които растяха по бреговете. Беше ранна есен, преди да започнат дъждовете, така че водата беше достатъчно плитка, за да прекосят потоците или да крачат в тях. Където тръстиката беше ниска и рядка, и водите се разливаха в блатата, клякаха и се прикриваха както могат.

Към средата на деня наближиха най-далечния лагер, който беше разположен на ниско тревисто плато, нещо като остров сред мочурищата. Чуваха гласовете на хората, които събираха кални корени откъм източната страна на платото. Пропълзяха през високата трева и влязоха в лагера от юг. В средата на кръга от кожени колиби нямаше никого, ако не се броят няколко старци и старици, и малко гъмжило от деца. Децата разстилаха дълги жълтеникавокафяви корени на тревата, старците нарязваха най-големите от тях и ги окачваха на сушилни над ниски огньове, за да съхнат по-бързо. Шестимата короновани нахлуха неочаквано с извадени мечове. Прерязаха гърлата на възрастните мъже

и жени. Някои от децата избягаха надолу, към блатата. Други останаха на място, зяпнали от почуда, неразбиращи.

Младите мъже, за които това беше първо нападение, нямаха планове — Бела тен Белен им бе казал: „Искам да доведем нови кални момичета, в града вече не остана някое, което да гледам без погнуса“. Дос тен Хан знаеше, че мисли за красивата номадка, за която се бе оженил брат му. Всички млади короновани мъже мислеха за Ната Беленда и си мечтаеха за нея или поне за момиче, красиво като нея.

— Дръжте момичетата! — изкрещя Бела на останалите и те се спуснаха към децата, хванаха няколко. По-големите вече бяха избягали, само по-малките гледаха стъписано или се затичаха прекалено късно. Всеки войник хвана по едно или две момичета, доведоха ги в центъра на селото, където старците лежах в кръвта си, огрени от слънцето.

Тъй като нямаха въжета, с които да ги завържат, мъжете трябваше да ги държат. Едно малко момиче се съпротивляваше толкова яростно, хапеше и драскаше, че войникът го изпусна, то се измъкна и се развика пронизително за помощ. Бела тен Белен се спусна след него, хвана го за косата, преряза гърлото му, за да секнат писъците. Мечът му беше остър, шията на детето — мека и тънка. Тялото се отдели, увисна само на костите на гръбнака. Бела пусна главата и се върна бързо при хората си.

— Вземайте по едно, което можете да носите, и тръгвайте след мен — изкрещя им.

— Къде? Хората отдолу ще дойдат — учудиха се войниците. Защото децата, които успяха да избягат, бяха изтичали долу, до блатата, където работеха родителите им.

— Към реката, назад — изкомандва Бела и сграбчи момиченце на около пет. Вдигна го за китките и го метна на рамо сякаш беше чувал. Другите го последваха, всеки с по дете, двама с бебета по на една-две години.

Нападението стана толкова бързо, че получи голяма преднина пред номадите, които се катереха към платото след децата, изтичали да ги викат на помощ. Войниците успяха да се спуснат долу, до бреговете на реката, където тръстиките ги скриваха от погледите на всички, дори и на тези, които ги гледаха от височината.

Номадите се пръснаха из тръстиките и мочурищата западно от платото, като очакваха да пресекат пътя на нападателите към града. Бела обаче не поведе дружината си на запад, а по река, която минаваше на югозапад. Войниците подтичваха, бягаха и ходеха, колкото имаха сили в тинята, водата и камъните в речното корито. Първо чуваха гласове далече назад. Топлината и светлината на слънцето заливаха света. Въздухът над тръстиките чернееше от жилещи насекоми. Очите им скоро се подуха и почти се затвориха от ухапвания, пареха от солената пот. Коронованите мъже, несвикнали да носят тежести, откриха, че децата са бремене, дори малките. Напрягаха сили да вървят бързо, но напредваха все по-малко и по-малко по виещото се корито на реката, заслушани във виковете на номадите в далечината. Ако някое дете започнеше да вдига шум, войниците го шляпаха и тръскаха, докато млъкне. Момичето, което носеше Бела тен Белен, висеше като чувал на гърба му и не издаваше нито звук.

Когато най-накрая слънцето залезе зад Дневните планини, това им се стори странно, защото бяха свикнали да виждат как изгрява над тях.

Вече бяха изминали голямо разстояние на юг и изток от възвишенията. От дълго време не чуваха преследвачите си. Със спускането на мрака насекомите станаха още повече и най-накрая ги принудиха да се качат на суха земя, да се изтегнат на места, където са лежали сърни, скрити във високата трева. Там изчакаха, докато се спусне тъмнината. Големите блатни чапли прелитаха над тях с тежки криле. Птици се обаждаха от тръстиките. Мъжете чуваха дишането на останалите, жуженето и свиренето на насекомите. Малките деца проскимтяваха, но не често и не силно. Дори бебетата на номадските племена бяха свикнали със страха и спотайването.

Веднага щом войниците ги освободиха със заплашителни жестове да не опитват да избягат, шестте деца се скупчиха на едно място и се сгушиха едно в друго. Лицата им бяха отекли от ухапванията на насекомите, а едно от бебетата изглеждаше замаяно и трескаво. Нямаше никаква храна, но никое от децата не се оплака.

Светлината се оттегли от блатата и насекомите млъкнаха. От време на време крякаха жаби и стряскаха мъжете, седнали в очакване, мълчаливи.

Дос тен Хан посочи на север — беше чул звук, шумолене на тревите недалеч.

Чуха звука отново. Извадиха мечовете си възможно най-тихо.

Изведнъж на мястото, към което се взираха сякаш можеха да видят какво става във високата трева, без да се разкриват, се появи кълбо от светлина, затрептя във въздуха над тревите, запулсира. Чуха глас, писклив и слаб — пееше. Космите по вратовете и ръцете на мъжете настръхнаха, докато гледаха танцуващото светло кълбо и слушаха безсмислените думи на песента.

Детето, което Бела донесе, изведнъж извика една дума. Най-голямото, слабо момиче на около осем, тежкият товар на Дос тен Хан, му изсъска нещо, за да го накара да млъкне, но по-малкото извика отново и отговорът дойде.

Гласът приближи — с пеење и пискливо бърборене. Блатният огън помръкваше и се разпалваше отново. Тревите шумоляха и се клатеха толкова много, че мъжете, стиснали мечовете си, очакваха цяла група, но оттам се показва само една глава. Към тях приближи едно-единствено момиче. Не преставаше да говори, да вдига шум, да размахва ръце, за да им покаже, че не цели да ги изненада. Войниците го гледаха втренчено, стиснали тежките си мечове.

На вид момичето беше на девет-десет години. Приближи се колебливо, но без да спре нито веднъж, наблюдаваше войниците, но говореше на децата. Момичето на Бела се спусна напред към новодошлото и двете се вкопчиха едно в друго. После, без да отделя очи от мъжете, новото момиче седна при другите деца. Поговори малко с момичето на Дос тен Хан, много тихо. Прегърна момичето на Бела, сложи главата му в скута си и то заспа почти мигновено.

— Трябва да са сестри — отбеляза един от мъжете.

— Сигурно ни е следила от самото начало — подхвърли друг.

— Защо не е извикала техните хора?

— Може и да е.

— Може да се е изплашила.

— Или да не са я чули.

— Или да са.

— Каква беше тази светлина?

— Блатен огън.

— Може да са били те.

Замълчаха. Ослушваха се, взираха се. Мракът беше станал почти непрегледен. Лампите на Небесния град започваха да светят, да отразяват светлините от земния град и да навяват на войниците мисли за него — той им се струваше толкова далечен, колкото и онзи, на небето. Слабата танцуваща светлина изчезна. Не се чуваше нищо, освен въздишката на нощта в тревите и тръстиките.

Войниците спореха тихо как да не допуснат децата да избягат през нощта. Всеки може и да си бе помислил, че ще се радва да се събуди и децата да са си отишли, ала никой не го каза. Дос тен Хан смяташе, че малките не могат да изминат никакво разстояние в тъмното. Бела тен Белен не каза нищо, но извади дългата връзка от сандала си, завърза единия край за китката си, а другия — за шията на малкото момиче, накара го да легне и сам легна да спи до него. Момичето, което ги бе следвало, легна от другата страна на сестра си. Бела нареди:

— Дос, пазиш първи. После ме събуди.

Нощта мина. Децата не опитаха да избягат и не се появиха преследвачи.

На следващия ден продължиха на юг, но и на запад, така че в средата на следобед стигнаха до Дневните планини. Децата ходеха, дори петгодишните, а мъжете си предаваха двете бебета един на друг, така че темпото им беше постоянно, макар и не бързо. По някое време сутринта момичето с блатния огън дръпна туниката на Бела и започна да сочи наляво, към блатисто място, да показва с жестове вадене на корени и хранене. Тъй като не бяха хапвали нищо два дни, всички последваха момичето. По-големите деца нагазиха в мочурището и започнаха да вадят растения с широки листа заедно с корените. Започнаха да тъпчат растенията в устата си, но войниците отидоха при тях, взеха калните корени и ядоха, докато не се заситиха. Калните хора не ядат преди коронованите. Децата не се изненадаха.

Когато най-накрая успя да изяде само един корен, момичето с блатния огън извади още един, сдъвка малко и го изплю в дланта си, за да даде и на бебетата да ядат. Едното яде лакомо, но другото не искаше. Лежеше там, където го бяха оставили, и очите му сякаш не виждаха. Момичето на Дос тен Хан и момичето с блатния огън опитаха да му дадат вода. Не искаше и да пие.

Дос застана пред тях, посочи по-голямото момиче и изрече:

— Вуй Ханда. — Това означаваше, че ѝ дава името Вуй и че принадлежи на семейството му. Бела нарече момичето с блатния огън Модх Беленда, а малката сестра, тази, която беше отнесъл, нарече Мал Беленда. Останалите мъже също дадоха имена на плячката си, но когато Рало тен Бал посочи болното бебе и понечи да му даде име, момичето с блатния огън, Модх, застана между него и бебето, зажестичува енергично: не, не, не, сложи длан върху устата си, за да покаже мълчание.

— Какво ѝ става? — попита Рало. Той беше най-младият от мъжете, само на шестнайсет.

Модх продължи пантомимата — легна, отпусна глава, притвори леко очи като мъртвец. После скочи с присвити като нокти пръсти и с изкривено лице, и се престори, че напада Вуй. Посочи болното бебе.

Младите мъже стояха и наблюдаваха. Изглежда, искаше да им каже, че бебето умира. Останалата част от сценката не разбраха.

Рало посочи бебето и каза:

— Грода.

Това име се даваше на калните хора, които нямат собственик и работят в полята на групи — Ничий.

— Хайде — нареди Бела и всички се приготвиха да тръгват. Рало закричи и остави болното дете да умира.

— Няма ли да вземеш своята кал? — попита един от останалите.

— За какво? — сви рамене той.

Модх взе болното бебе, Вуй взе другото и продължиха нататък. Войниците позволиха на момичетата да носят болното бебе, а те се сменяха със здравото, за да поддържат добро темпо.

Когато стигнаха по-висок терен и оставиха назад облаците жилещи насекоми и влажната, тежка горещина над блатата, младите мъже се зарадваха, защото смятаха, че вече почти сигурно са извън опасност. Искяха да продължат и да се приберат в града възможно най-бързо. Децата обаче бяха изтощени, едва успяваха да се изкачват по стръмните склонове. Вуй, която носеше болното бебе, напредваше все по-бавно. Дос, собственикът ѝ, я удряше по краката с плоската страна на меч си, за да върви по-бързо.

— Рало, вземи калта си. Трябва да вървим по-бързо — подкани той.

Рало се обърна назад ядосано. Взе болното бебе от Вуй. Лицето на детето беше посивяло, очите бяха наполовина затворени, както показваше Модх в пантомимата си. Дишаше с леко свистене. Рало го разтърси. Главата клюмна. Той захвърли детето в храсталака.

— Тогава да вървим — заяви и се заизкачва по склона.

Вуй опита да изтича при бебето, но Дос ѝ попречи — подкара я с меч нагоре по склона пред себе си.

Модх се изплъзна и се спусна назад към храстите, където бе паднало бебето, но Бела застана пред нея и я върна назад. Тя опита пак да се измъкне, но той я улови за ръката, удари я силно и я повлече за китката. Дребната Мал се запрепъва след тях.

Когато мястото с високите храсти се скри от погледа зад поредния скат, Вуй започна да издава продължителни, пискливи звуци. Модх и Мал също запищяха. Войниците ги удряха и разтърсваха, накараха ги да млъкнат, но скоро всички запищяха пак — дори и бебето. Войниците нямаха представа дали са достатъчно далече от номадите и достатъчно близо до градските поля, за да не се опасяват, че преследвачите могат да чуят пищенето. Продължиха забързано, като дърпаха, блъскаха, подкарваха децата, а пищенето остана с тях като жуженето на насекомите в блатата.

Когато стигнаха билото на Дневните планини, беше почти нощ. Забравили колко далече на запад са отишли, мъжете очакваха да погледнат надолу и да видят полята и града. Видяха само мрак и спускащи се склонове, и тъмния запад. Светлините на Небесния град едва започваха да се появяват.

Седнаха на една поляна, защото бяха много уморени. Децата се сгушиха едно в друго и заспаха почти веднага. Бела забрани на хората си да палят огън. Бяха гладни, но имаха възможност само да утоляват жаждата си — малко по-надолу по склона имаше поток. Бела остави Рало тен Бал на първа стража. Тъкмо Рало бе заспал първата вечер, когато Бидх успя да избяга.

Бела се събуди през нощта от студ. Липсваше му наметалото, което беше нарязал на ивици, за да направят въжета. Видя, че някой е запалил малък огън и седи с кръстосани крака край него. Надигна се и извика ядосано:

— Рало!

После видя, че мъжът не е Рало, а водачът им Бидх.

Рало лежеше неподвижно край огъня.

Бела извади меча си.

— Пак заспа — каза калният и се ухили.

Бела изрита Рало, който изсумтя, въздъхна, но не се събуди. После се спусна към останалите, защото му мина през ум, че Бидх може да ги е убил в съня им, но всички бяха с мечовете си и спяха дълбоко. Децата също спяха, сгъшени едно до друго. Върна се при огъня и го изгаси.

— Онези хора са далече оттук — успокои го Бидх. — Не могат да видят огъня. Така и не разбраха накъде си тръгнал.

— Ти къде беше? — попита го Бела след малко, озадачен, изпълнен с подозрения. Не разбираше защо калният се е върнал.

— Ходих да видя моите хора в селото.

— Какво село?

— Онова, което е най-близо до възвишенията. Моите хора са алалу. Видях шатрата на дядо ми от височините. Искях да видя близки и познати. Майка ми още е жива, но баща ми и брат ми са заминали към Небесния град. Говорих с хората си и ги предупредих, че идва ловна хайка. Чакаха ви в колибите си. Щяха да ви убият, но и вие щяхте да убиете някои от тях. Радвам се, че отидохте в селото на тулу.

Един коронован може да задава въпроси на калния, но не е подобаващо да води разговори и да спори с него. Бела обаче беше толкова разтревожен, че каза рязко:

— Калният човек не отива в Небесния град. Калта отива при калта.

— Така е — кимна Бидх учтиво, както подобава на роб, вдигна юмрук към челото. — Моите хора глупаво вярват, че отиват на небето, но е несъмнено, че дори и да е така, не биха попаднали в дворците там. Най-вероятно се скитат из дивите, мръсните части на небето. — Побутна огъня, за да види, дали ще успее да го разпали, но той вече беше умрял. — Във всеки случай, могат да отидат там, горе, само ако са погребани. Ако не са, душите им остават тук, на земята. Тогава е много вероятно да се превърнат в нещо много лошо. В зъл дух. Призрак.

— Защо дойде при нас? — настоя Бела.

Бидх го изглежда учудено и пак сложи юмрук на челото си.

— Аз принадлежа на господаря Хан — каза. — Храня се добре, живея в хубава къща. Уважаван съм в града заради сестра ми и защото съм водач в планините. Не искам да живея при алулу. Те са много бедни.

— Но ти избяга от нас!

— Исках да видя семейството си — отвърна Бидх. — И не исках хората ми да умрат. Щях само да извикам, за да ги предупредя. Ти обаче завърза краката ми. Това толкова ме натъжи! Показа, че ми нямаш доверие. Мислех само за хората си, така че избягах. Съжалявам, господарю.

— Щеше да ги предупредиш. Те щяха да ни убият!

— Да — кимна Бидх, — ако бяхте отишли там. Ако обаче ме бяхте оставили да ви водя, щях да ви заведа в селото на бутсу или на тулу и щях да ви помогна да хванете децата. Онези не са мои хора. Алулу съм по рождение и съм човек от града. Детето на сестра ми е бог. Заслужавам доверие.

Бела тен Белен извърна лице и не каза нищо.

Видя звездната светлина в очите на едно дете, което се заслушваше и наблюдаваше, леко вдигнало глава. Беше момичето с блатния огън, Модх, което ги бе последвало, за да е със сестра си.

— И тази — посочи я Бидх. — И тази ще стане майка на богове.

2.

Дъщерята на Черго и първата дъщеря на Мъртвата Аю, които сега бяха назовани Вуй и Модх, си шепнеха в сивотата на сутринта, преди да се събудят мъжете.

— Мислиш ли, че умря? — прошепна Вуй.

— Чувах я да плаче. Цяла нощ.

Двете се послушаха.

— Този я назова — прошепна Вуй още по-тихо. — За да може тя да ни последва.

— Ще ни последва.

Малката сестра, Мал, беше будна и слушаше. Модх я прегърна и ѝ прошепна:

— Спи.

Недалеч от тях Бидх изведнъж се надигна, седна, почеса се по тила. Момичетата се втренчиха в него с ококорени очи.

— Е, дъщери на тулу — каза им той на техния език, на който говореше, както го говорят хората от алулу, — сега сте кални хора.

Те го гледаха мълчаливо.

— Ще живеете в земен рай — продължи той. — Ще имате много храна. Ще живеете в големи, богати колиби. И няма да ви се налага да пренасяте къщите си на гръб по целия свят. Ще видите. Девствени ли сте?

След малко те кимнаха.

— Останете си така, ако можете. Така ще се омъжите за богове. Високопоставени, богати съпрузи! Тези мъже са богове. Но могат да се женят само за жени от калта. Така че пазете малките си черешки от кални момчета и мъже като мен, и ще можете да се ожените за богове и да живеете в златни колиби.

Ухили се на втренчените им лица и стана, за да се изпикае върху студената пепел от огъня.

Докато коронованите се надигаха, Бидх заведе по-големите момичета в гората да наберат плодове от заплетените храсталаци там.

Остави ги да хапнат малко, но ги накара да пуснат повечето в шапката му. Занесе я пълна с плодове и предложи на войниците, с юмрук до челото.

— Виждате ли? — каза на момичетата. — Така трябва да правите. Коронованите хора са като бебета, а вие трябва да сте им като майки.

Малката сестра на Модх, Мал, и другите по-малки деца плачеха мълчаливо от глад. Модх и Вуи ги заведоха до потока, за да пият.

— Пий колкото можеш, Мал — посъветва Модх сестра си. — Напълни си корема. Помага. — После подхвърли на Вуи: — Мъже бебета! — и се изплю. — Мъже, които вземат храната на децата.

— Прави каквото казва мъжът от алулу — отговори Вуи.

Похитителите им вече не им обръщаха внимание и оставиха Бидх да се грижи за тях. Това, че той говореше езика им, беше някаква утеха. Беше достатъчно добър и носеше по-малките, понякога по две наведнъж, защото беше силен. Разказваше на Вуи и Модх за мястото, на което отиват. Вуи започна да го нарича „чичо“. Модх не му позволяваше да носи Мал, не го наричаше никак.

Модх беше на единайсет. Майка ѝ бе умряла по време на раждане, когато тя беше на шест, и след това ѝ се бе наложило да се грижи за малката си сестра. Когато видя златния мъж да взема сестра ѝ, тя също хукна надолу по хълма, без друга мисъл, освен да не загуби малката. В началото мъжете вървяха толкова бързо, че не успяваше да се движи с темпото им, но не изгуби следата и вървя след тях целия ден. Заклаха баба ѝ и дядо ѝ като прасета пред очите ѝ. Осъзна, че всички нейни близки на света са мъртви. Само сестра ѝ беше жива, тя самата беше жива. Това бе достатъчно. Пълнеше сърцето ѝ.

Беше повече от достатъчно, че успя отново да прегърне малката си сестра.

Тогава обаче, вече в планината, жестокият човек даде име на дъщерята на Сιο и я изхвърли, а златният човек не ѝ позволи да отиде и да я вземе. Опита да огледа добре мястото, да го запомни, но онзи я удари страшно силно и ѝ се зави свят, а после я подкара нагоре по стръмнината толкова бързо, че дъхът ѝ започна да пламти в гърдите, а очите ѝ се замъглиха от болка. Дъщерята на Сιο беше загубена. Щеше да умре там, в храстите. Лисици и кучета щяха да изядат плътта ѝ, да натрошат костите ѝ. Ужасна празнота зейна в Модх, кухня от страх и

гняв, която погълна всичко останало. Никога нямаше да може да се върне, да намери бебето и да го погребее. Ако децата умрат, преди да получат име, не стават призраци, дори и да останат непогребани, но жестокият даде име на дъщерята на Сию. Посочи я и я нарече Грода. Грода щеше да ги преследва. Модх бе чула тъничкия вик през нощта. Идваше от празнотата. Какво можеше да я запълни? Кое можеше да е достатъчно, за да я запълни?

3.

Бела тен Белен и приятелите му не се върнаха в града триумфално, защото не бяха се сражавали с други мъже. Но и не се налагаше да се прокрадват засрамени през нощта заради неуспешен лов. Не бяха дали жертви и водеха шест роби, всички момичета. Само Рало тен Бал не доведе нищо и останалите му се подиграваха, че е загубил улова си и е заспал, докато е бил на стража. А Бела тен Белен се радваше на късмета си да хване две риби с една кука и разказваше как момичето с блатния огън ги последвало, защото искало да е със сестра си.

Когато размишляваше за хайката, даваше си сметка, че наистина са извадили късмет и че успехът им всъщност не се дължи на него, а на Бидх. Ако Бидх ги беше издал, бойците на алулу можеха да причакат и да избият войниците му още преди да стигнат най-далечното село. Робът ги бе спасил. Лоялността му изглеждаше естествена и очаквана според Бела, но въпреки това той я зачиташе. Знаеше, че Бидх и сестра му Ната са много привързани един към друг, но се виждаха рядко, защото той принадлежеше на фамилия Хан, а тя — на фамилия Белен. Когато се появи възможност, той размени двама от домашните си роби за Бидх и го направи надзирател на робите си.

Бела отиде да лови роби, защото искаше момиче, което да порасне в къщата му, в обкръжението на майка му, сестра му и жената на брат му — младо момиче, което да бъде възпитано и оформено според неговото желание, след което да се ожени за него.

Някои от коронованите се задоволяваха да вземат кални жени от собствената си кал, от спалните на робите в собствените си къщи или от градските роби, да ги заплождат с деца, да ги затварят в ханана си и да не се интересуват повече от тях. Други бяха по-придирчиви. Майката на Бела, Хехум, беше отгледана от раждането си в ханан на коронован, беше възпитана да е жена на коронован. Ната, уловена едва на четири години, в началото живя в бараките на общите роби, но след няколко години един търговец от коренните заложи на красотата

на детето, купи го срещу пет роби мъже, после го настани в ханана си, за да не бъде изнасилено и да не ляга с мъж, докато не може да бъде продадено за съпруга. Красотата на Ната се прочу и немалко короновани искаха да я вземат за жена. Когато стана на петнайсет, фамилия Белен даде реколтата на най-добрата си нива и наема от цяла сграда на Медникарската улица за нея. Също като свекърва си и тя беше третирана с уважение в дома на Белен.

След като не намери момиче в бараките или хананите, в които бе пожелал да потърси, подходящо за негова жена, Бела реши да си хване диво момиче. Успя двойно.

В началото смяташе да задържи Мал и да изпрати Модх в бараките. Въпреки че Мал беше чаровна обаче, със закръглено малко тяло и големи очи с дълги мигли, тя беше едва на пет. Той не искаше да прави секс с бебе, както някои други мъже. Модх беше на единайсет, също още дете, но не за дълго. Тя невинаги изглеждаше красива, но винаги беше жизнена. Куражът ѝ да последва сестра си го бе впечатлил. Доведе двете сестри в ханана на дом Белен и поиска от майка си, сестра си и жената на брат си да се грижат за възпитанието им.

За дивите момичета беше странно да слушат Ната Беленда да говори на техния език, защото им се струваше, че тя е същество от друг свят, както и Хехум Беленда, майката на Бела и Ало, и Туджу Белен, сестрата. И трите жени бяха високи, чисти и с мека кожа, меки длани и дълги, разкошни коси. Носеха дрехи от паяжина, оцветени като пролетни цветя, като облаци по залез. Бяха богини. Ала Ната Беленда се усмихваше и беше мила, опитваше да говори с децата на техния език, макар че не помнеше много от него. Баба Хехум Беленда беше мрачна и строга на вид, но съвсем скоро започна да взема Мал в скута си, за да си играе с момченцето на Ната, още бебе. Туджу, дъщерята на къщата, ги изненадваше. Не беше много по-голяма от Модх, но беше една глава по-висока, а Модх мислеше, че се облича с лунна светлина. Дрехите ѝ бяха от сребърна материя, каквато само коронованите жени можеха да носят. Тежък сребърен пояс се извиваше от кръста към ханша ѝ, а от него висеше чудно изработена сребърна ножница. В ножницата нямаше нищо, но Туджу се преструваше, че вади от нея меч, и размахваше този меч от въздух, нападаше с него и се смееше на малката Мал, която продължаваше да търси меч с очи.

Показа на момичетата, че не бива да я докосват — беше свещена в този ден. Разбраха го.

От живота при тези жени в голямата къща на фамилия Белен започнаха да разбират и много други неща. Едно от тях беше езикът на града. Не беше толкова различен от техния, колкото им се струваше в началото, и само след няколко седмици вече се научиха да говорят на него.

След три месеца присъстваха на първата си церемония във Великия храм — Туджу навърши пълнолетие. Всички отидоха до храма в процесия. Модх се чувстваше чудесно отново да е на чист въздух, защото ѝ бе омръзнало от стени и тавани. Понеже бяха от калта, седяха зад жълтата завеса, но виждаха как Туджу си избира меч от редицата зад олтара. Щеше да го носи до края на живота си, винаги когато излиза от къщата. Само жените, родени с корона, можеха да носят меч. Никой друг в града нямаше право да носи оръжие, освен коронованите мъже, когато служат като войници. Модх и Мал вече го знаеха. Знаеха много неща, а също и че остава още много, което трябва да научат — всичко, което трябва да знаеш, за да си жена в града.

За Мал беше по-лесно. На нейната възраст не беше трудно правилата и начинът на живот в града да се превърнат в нейни правила и начин на живот. Модх трябваше да се отучи от правилата и начина на живот на тулу. Също като езика обаче, се оказа, че и други неща са по-познати, отколкото изглеждаха на пръв поглед. Модх знаеше, че когато мъж от племето тулу бъде избран за вожд на селото, дори вече да има жена, трябва да се ожени за робиня. Тук коронованите мъже до един бяха вождове. И трябваше да се женят за жени от калта — робини. Правилото беше същото, но както всичко останало в града, беше по-всеобхватно и по-усложнено.

В селото имаха два типа хора — тулу и роби. Тук имаше три вида. И нямаше начин да промениш вида си или да се ожениш за себеподобен. Единият вид бяха коронованите, които притежаваха земята и робите, всички те бяха вождове, жреци, живи богове. Калните хора бяха роби. При все че, ако жена от калните се омъжеше за коронован мъж, отношението към нея беше почти като към коронована персона — като Ната и Хехум, — тя все пак си оставаше от калта. Имаше и още един вид хора — коренните.

Модх знаеше малко за тях. В нейното село нямаше такива. Разпита Ната и наблюдаваше каквото можеше от изолацията на ханана. Коренните бяха богати хора. Те ръководеха засаждането и прибирането на реколтите, управляваха складовете и пазарите. Коренните жени се грижеха за строителството на къщи, а всички прекрасни дрехи, които носеха коронованите жени, се правеха от коренни жени.

Коронованите мъже бяха длъжни да се женят за жени от калта, но коронованите жени трябваше да се женят за коренни мъже. Когато получи меча си, Туджу се сдоби и с няколко ухажори — коренни мъже, които идваха с пакети сладки, стояха пред завесата на ханана и говореха учтиви неща, а после отиваха да разговарят с Ало и Бела, господарите богове на Белен, откакто баща им умря по време на хайка преди години.

Коренните жени пък трябваше да се женят за мъже от калта. Беше се появила коренна жена, която искаше да купи Бидх и да се омъжи за него. Ало и Бела му казаха, че могат да го продадат или да го задържат, както предпочете той. Още не беше решил.

Коренните притежават роби и реколта, но не земя и сгради. Цялата недвижима собственост принадлежеше на коронованите.

— Значи — каза Модх — Коронованите оставят коренните да живеят в града, да разполагат с тази или онази къща в замяна на работата, която вършат, и реколтата, която робите им отглеждат на нивите. Така ли е?

— Като *възнаграждение* за работата, която вършат — поправи я Ната, както винаги внимателна, както винаги мила. — Небесният баща е направил града за своите синове, коронованите. И те възнаграждават добрите работници, като им позволяват да живеят в него. Като наши собственици, коронованите и коренните ни възнаграждават за нашата работа и послушание, като ни позволяват да живеем, да се храним, да имаме подслон.

Модх не каза „Но...“.

За нея беше напълно ясно, че това е система за размяна и че тази размяна не е честна. Беше дошла от далеч, а това беше достатъчно, за да може да види ясно нещата. А и ако е изключен от реципрочността ѝ, всеки роб би могъл да види системата с ясен поглед. Модх обаче не познаваше други системи, нямаше представа, че е възможно да съществува друга система, която дава шанс да кажеш „но...“. Дори

Ната не знаеше за такава алтернатива, за такава реалност, за непостижимото пространство, в което има място за справедливост, когато думата „но“ може да бъде изречена и да има смисъл.

Ната се бе заела да научи момичетата да живеят в града и го правеше с честни усилия. Учеше ги на правилата. Учеше ги на нещата, които бяха общоприети. Правилата не включваха справедливост, така че не ги учеше на справедливост. Дори тя самата да не приемаше общоприетото, учеше ги как да живеят с хората, които го приемаха. Когато пристигна, Модх беше своенравна и смела и Ната лесно би могла да я остави да мисли, че има права, да я насърчи да се бунтува и после да гледа как я бият с камшик или обезобразяват, или изпращат на нивите, за да работи до смърт. Някои робини биха постъпили така. Ната, към която се бяха отнасяли добре през целия ѝ живот, се отнасяше добре с другите. Беше добросърдечна и се грижеше за момичетата със сърце. Собственото ѝ момче беше от коронованите, тя се гордееше със своя малък бог, но обичаше и дивите момичета. Обичаше да слуша Бидх и Модх да говорят на езика на номадите, което те понякога правеха. Мал вече бе забравила този език.

Мал скоро надрасна закръглеността си и стана слаба колкото и Модх. След две години в града и двете момичета се различаваха значително от двете малки диви котки, които залови ловната хайка на Бела тен Белен. Станаха стройни, деликатни на вид. Хранеха се добре, живееха леко. Може би вече не биха издържали жестокото темпо, с което похитителите им бягаха към града. Почти не полагаха физически усилия, ако не се броят танците, и не вършеха никаква работа. Консервативните семейства на коронованите, сред които и Белен, не позволяваха на съпругите си робини да вършат каквато и да било работа, която е недостойна, а за един коронован всяка работа е недостойна.

Модх можеше да умре от скука, ако баба Хехум не ѝ позволяваше да тича и играе в двора на къщата и ако Туджу не я учеше да танцува с меч и да се фехтува. Туджу обичаше мечата си и изкуството да борави с него, изучаваше го всекидневенно под ръководството на повъзрастна жрица. След като осигури на Модх затъпен бронзов тренировъчен меч, тя ѝ предаваше всичко научено, за да има партньор за тренировки. Мечът на Туджу беше много остър, но тя умееше да борави с него удивително ловко и не нарани Модх нито веднъж.

Туджу не беше приела нито един от ухажорите, които идваха и мърмореха пред жълтата завеса на ханана. Надсмиваше се и ги имитираше безжалостно, така че хананът се тресеше от смях. Твърдеше, че разбира кой е дошъл по аромата — един ухаел на варено цвекло, друг на котешки изпражнения или на старчески крака. Беше доверила на Модх тайната си, че няма намерение да се омъжва, а иска да стане жрица или съдия-съветник. Но не споделяше това с братята си. Бела и Ало очакваха да получат добра печалба в храни или облекла от брака на Туджу — живееха разточително, както подобава на короновани. Избите на семейството и раклите за дрехи се пълнеха от доста време със замени на наеми срещу стоки. Но само Ната им беше струвала наема от най-добрия имот за двайсет години.

Модх се сприятели с някои от робите на Белен. Много беше привързана към Туджу, Ната и старата Хехум, но никого не обичаше толкова, колкото Мал. Мал беше единствената връзка със стария й живот и олицетворяваше всичко, което беше обичала и загубила, за да е с нея. Може би Мал открай време беше всичко, което имаше — сестра, дете, отговорност, душа.

Сега знаеше, че повечето от техните хора не са били убити, че баща им и останалите несъмнено продължават сезонните си обиколки през равнините, хълмовете и мочурищата. Никога обаче не си бе помисляла сериозно за бягство и за възможността да ги намери. Пък и, както им бе казал Бидх, животът в града беше охотен, богат.

Не си мислеше за закланите баби и дядовци, нито за обезглавената дъщеря на Дуа. Бе видяла всичко това и същевременно не го бе видяла — тогава гледаше сестра си. Баща им и другите вероятно бяха погребали онези хора и бяха изпели песните в тяхна памет. Вече ги нямаше. Движеха се по светлите пътища и по тъмните пътища на небето, танцуваха в пъстрите кръгове от колиби там.

Не мразеше Бела тен Белен, задето беше предвождал хайката, обезглавила дъщерята на Дуа, похитила Мал и другите. Мъжете правеха такива неща — както номадите, така и хората от града. Нападаха, убиваха, вземаха храна и роби. Такива бяха мъжете. Би било глупаво да ги мразиш или да ги обичаш заради това.

Имаше обаче едно нещо, което не би трябвало да съществува, не би трябвало да се случва, но продължаваше безкрайно да бъде, малкото нещо, нищото, което, когато си го спомнеше, превръщаше

цялото охолство и богатство на живота в гнила орехова ядка, в жълто петно от смачкана муха.

През нощта го познаваше, докато с Мал спяха в мекото си легло със завивка от паяжина, в сигурната тъмнина на топлата къща с високи стени: стаеният дъх на Мал, ледените тръпки в собствените ѝ ръце, чу ли го?

Гушеха се една в друга, слушаха, чуваха.

След това на сутринта Мал ставаше с натежали клепачи, неспокойна, и ако Модх не я караше да говори или да си играе, започваше да плаче, а Модх сядаше заедно с нея и сдържаше собствения си плач — безкрайно, безполезно, сухо, безшумно ридание. Нищо не можеха да направят. Бебето ги следваше, защото не знаеше кого друго да следва.

Двете не казаха на никого от домакинството. То нямаше нищо общо с тези жени. Беше тяхно. Техен призрак.

Понякога Модх сядаше на леглото в тъмното и шепнеше силно:

— Мълчи, Грода! Недей!

И ставаше тихо за известно време. След това обаче тънкият плач се чуваше отново и отново. Модх не беше виждала Вуй, откакто стигнаха града. Вуй беше собственост на Хан, но отношението към нея не беше каквото към Модх и Мал. Дос тен Хан бе спазарил жена с доставчик на съпруги от коренните, а Вуй беше една от робините, които размени срещу тази жена. Ако все още беше жива, не беше на място, където Модх да може да я открие или да получи вест от нея. Гледан откъм хълмовете, както тя го беше видяла онзи единствен път, градът не изглеждаше много голям при големия наклон и разстоянието, през нивите, ливадите и горите, които се простираха на запад. Ако обаче живееш в него, изглеждаше безкраен като равнините. Можеш да се изгубиш.

Според нормалното за града Модх стана жена сравнително късно — на четиринайсет. Хехум и Туджу проведоха церемонията за нея в стаята за молитви на къщата — цял ден ритуали и пеене. Дадох ѝ нови дрехи. Когато всичко свърши, до жълтата завеса на ханана дойде Бидх, извика я и мушна в ръката ѝ малка кожена торбичка, грубо съшита.

Модх я погледна озадачено. Бидх обясни:

— В нашето село чичото на момичето му подарява *делу*. — И се обърна. Модх улови ръката му и му благодари трогната. Почти не помнеше обичая, но напълно си даваше сметка за риска, който е поел, като ѝ прави този подарък. Хората от калта нямат никакво право да се занимават с шиене. Шиенето беше прерогатив на коренните. Роб, заловен с игла и конец в ръката, можеше да свърши с отрязана ръка. Като сестра си Ната, Бидх беше с добро сърце. И Модх и Мал го наричаха „чичо“ вече от години.

Ало тен Белен вече имаше трима синове от Ната, които щяха да станат войници и жреци от дома на Белен. Ало идваше повечето вечери да играе с малките момчета и да отведе Ната в покоите си, но Бела почти не се мяркаше в ханана. Приятелят му Дос тен Хан му бе дал държанка, хубава, интригуваща, опитна жена, която го задоволяваше в продължение на дълго време. Беше забравил за сестрите от номадския народ, беше загубил интерес да ги образова. Дните им минаваха весело и спокойно. Минаха години, нощите им също станаха по-спокойни. Плачът сега рядко достигаше до Модх, само в сън, от който можеше да се събуди.

Винаги обаче, когато се будеше, виждаше очите на Мал широко отворени в тъмнината. Двете мълчаха, но оставаха прегърнати, докато заспят отново.

На сутринта Мал изглеждаше съвсем на себе си, а Модх не казваше нищо от страх да не разстрои сестра си или от опасения сънят да не стане не-сън.

Тогава нещата се промениха.

Бела и Ало повикаха сестра си Туджу. Нямаше я цял ден, а когато се върна в ханана, изглеждаше ядосана и далечна, опипваше ръкохватката на сребърния си меч. Когато майка ѝ отиде да я прегърне, Туджу я спря с жест. След толкова години в ханана не беше трудно да забравиш, че Туджу е коронована жена, единствената сред тях. И че жълтата завеса отделя тях, не нея от останалите свещени места в къщата. Че самата тя е свещено същество. Сега обаче се налагаше да използва рождените си права.

— Искат от мен да се омъжа за онзи дебелак от коренните, та да вземем магазина и становеите му на Копринената улица — каза тя. — Няма да стане. Ще живея във Великия храм. — Огледа всички наоколо, майка си, жената на брат си, Мал, Модх, другите робини. —

Всичко, което получа там, ще изпращам тук — продължи. — Казах обаче на Бела, че ако даде и един пръст ширина от земята за жената, която иска сега, няма да изпращам нищо от храма. Може отново да тръгне на лов за роби, за да я храни. И вас. — Погледна пак Мал и Модх. — Наглеждайте го. Време е да се ожени.

Бела неотдавна беше продал държанката си и сина от калта, който му беше родила, срещу добро парче обработваема земя и веднага беше предложил почти същата площ за друга жена, която беше харесал. Не ставаше въпрос за женитба, защото, за да се омъжи, една кална жена трябва да е девствена, а жената, която желаше, беше принадлежала на няколко мъже. Ало и Туджу успяха да попречат на размяната, която той нямаше как да осъществи без тяхно съгласие. Беше дошло време, както каза Туджу, Бела да се замисли за свещеното задължение да се ожени и да оплоди жена от калта с небесни деца.

И така, Туджу напусна ханана и къщата и отиде да служи във Великия храм, връщаше се само от време на време на официални посещения. Вечер я заменяше брат ѝ Бела. Кисел и неспокоен като куче на каишка, влизаше след Ало, за да гледа игрите на децата, танците на робите.

Беше висок, хубав мъж, жилав и мускулист. Още от първия ден, когато го видя в кървавия ужас на хайката, за Модх той беше златният мъж. След това бе видяла много други златни мъже в града, но той беше първият, моделът.

Не се страхуваше от него, ако не се брои респектът, който робът трябва да изпитва към господаря си. Беше разглезен, разбира се, но не капризен или жесток. Дори когато беше кисел, не изкарваше гнева си на робите. Мал обаче се свиваше в негово присъствие и изпитваше неконтролируем ужас. Модх ѝ обясни, че се държи глупаво. Бела беше почти толкова добросърдечен, колкото и Ало, а Мал се доверяваше на Ало изцяло. Сестричката ѝ само поклати глава. Тя никога не възразяваше, но тъгуваше горчиво, когато имаха разногласия със сестра си, ала така или иначе, дори не можеше да помисли да не се страхува от Бела.

Мал стана на тринайсет. Проведоха церемонията за съзряването ѝ (Бидх подари и на нея грубо съшита малка душеторбичка). Вечерта на този ден беше облечена с новото си облекло. Калните хора, дори когато живеят при короновани, не могат да носят шити дрехи, а само

да се увиват в парчета плат. Имаше обаче множество начини да увиеш и спуснеш безформената материя красиво и макар че фината като паяжина коприна не можеше да бъде подгъвана, бе възможно деликатно да бъде връзвана на ресни и панделки. Облеклото на Мал беше от небоядисана коприна, главата ѝ покриваше синьо-зелен воал, толкова фин, че беше прозрачен.

Когато влезе, Бела вдигна очи, погледна я, не отмести поглед.

Модх стана неочаквано, без план или предварителна идея, и каза:

— Достопочтени господари богове! Може ли да танцувам за празника на сестра ми?

Без да чака съгласието им, каза нещо на Луи, която свиреше на барабаните за танците, и изтича до стаята си, за да вземе бронзовия меч, подарен ѝ от Туджу, и воала с цвят на огън от нейния собствен празник. Луи подхвана ритъма, Модх затанцува. Никога не бе танцувала така добре. Никога не бе танцувала като сега, с ожесточената прецизност на танца с меч, но също и с непокорство, с намек за заплаха в боравенето с оръжието, сексуално синкопиране на барабания ритъм, което караше Луи да забързва темпото все повече и повече, така че танцът се превръщаше в огън, все по-горещ и ярък, а прозрачният воал се носеше, летеше пред лицата на зрителите. Бела седеше неподвижно, загледан, застинал, и не помръдна дори когато тънката коприна на наметалото докосна очите му.

Когато Модх свърши, той попита:

— Кога се научи да танцуваш така?

— Пред очите ти — отговори тя.

Бела се засмя, някак неловко.

— Нека сега танцува Мал — каза той и я потърси с очи.

— Много уморена е, за да танцува — отвърна Модх. — Ритуалът беше дълъг. Уморява се лесно. Аз мога да танцувам пак.

Той направи знак с ръка да продължи да танцува. Модх кимна на Луи, която се усмихна широко и започна колебливия, завладяващ ритъм на бавния танц, наречен *мимей*. Модх си сложи камбанките за глезени, които Луи държеше при барабаните си. Спусна воала така, че да закрива лицето, тялото и ръцете ѝ и да открива само глезените със звънящите камбанки и босите ѝ стъпала. Танцът започна, краката ѝ пристъпваха леко и непрекъснато, тялото ѝ се поклащаше, ритъмът и движенията ѝ ставаха все по-интензивни.

Виждаше през мрежестата коприна. Ерекцията под копринената туника на Бела беше явна. Виждаше се как сърцето му бие в гърдите.

След тази вечер Бела се въртеше около Модх толкова много, че проблемът вече не беше да се привлече вниманието му, а да не се допусне да остане насаме с нея и да я изнасили. Хехум и другите жени се грижеха тя никога да не остава сама, защото много искаха Бела да се ожени за нея. Всички я харесваха, а и нямаше да струва нищо на фамилията. След няколко дни Бела обяви решението си да се ожени за Модх. Ало даде одобрението си с радост, а Туджу дойде от храма, за да официализира брачната церемония.

Всички приятели на Бела дойдоха на сватбата. Жълтата завеса беше преместена назад, зад залата за танци, така че да скрива само спалните на жените.

За първи път от седем години Модх видя мъжете, които участваха в хайката. Този, когото помнеше като *едрия мъж*, беше Дос тен Хан. Роло тен Бал беше *жестокият*. Стремеше се да стои настрана от Рало, защото присъствието му я смущаваше. Най-младият от мъжете се бе променил най-много, но продължаваше да се държи хлапашки и войнствено. Пиеше без мярка и танцуваше с всички млади робини.

Мал се държеше настрана както винаги и дори повече от обикновено. Страхуваше се, когато я нямаше жълтата завеса, зад която да се крие, а присъствието на мъжете от хайката я караше да потреперва. Стараеше се да стои близо до Хехум. Възрастната жена обаче се шегуваше и я избутваше напред, за да я видят коронованите мъже, защото това беше рядък шанс да се покаже. Вече можеше да стане съпруга, а младите приятели на Бела биха могли да платят, за да се оженият за нея, вместо просто да я използват. Беше много хубава и несъмнено щеше да възстанови поне част от някогашното богатство на фамилия Белен.

Модх ѝ съчувстваше, но не се безпокоеше за нея, дори да бе заобиколена от пияни мъже. Хехум и Ало не биха допуснали някой да отнеме девствеността ѝ, която я правеше скъпоценна като младоженка.

Бела стоеше близо до Модх по всяко време, освен когато тя танцуваше. Изпълни няколко танца с меч, а после мимей. Мъжете я гледаха, останали без дъх, а Бела наблюдаваше нея и тях, докато в един момент отсече, нервно, победоносно:

— Достатъчно!

Направи го точно преди края на танца с воала, може би за да докаже, че е господар дори на тази огнена жена, а може би защото не можеше да се сдържа повече. Тя спря моментално и застина на място, макар барабаните да продължиха още няколко такта.

— Ела — нареди той. Тя протегна ръка изпод воала, той я пое и я изведе от голямата зала, за да я отведе в покоите си. Зад тях се разнесе смях и започна нов танц.

Бракът беше добър. Подхождаха си. Тя беше достатъчно мъдра, за да се подчинява на всяка негова заповед незабавно и без никаква съпротива, но никога не изпреварваше желанията му, не го глезеше и не му угаждаше, както повечето от робините, които той бе познавал. Бела долавяше у нея някаква неподатливост, която ѝ позволяваше да се подчинява, без да робува. Сякаш в душата си беше безразлична към него, независимо какво правят телата им — можеше да я докара до сексуален екстаз или да заповяда да я изтезават, но нищо не би могло да я промени, да я докосне истински. Това безразличие, тази дистанция го привличаха към нея още повече, опитваше да ги преодолее. Беше омагьосан от жена си, неговата малка лисица, хитруша. С времето станаха и приятели. Животът им беше еднообразен — намираха компанията си за добра разтуха.

През деня, разбира се, него го нямаше — все още понякога играеше на топка с приятелите си, изпълняваше жреческите си задължения в храмовете и все по-често посещаваше Великия храм. Туджу искаше от него да се присъедини към Съвета. Тя имаше значително влияние над Бела, защото знаеше какво иска за себе си, а той — не. Той не знаеше открай време. Един коронован нямаше какво толкова да иска. Представяше си, че е войник, докато не отиде на онази хайка отвъд Дневните планини. При все че не беше неуспешна, защото се върнаха с роби и без жертви, не му беше лесно да си спомня клането, спотайването, доказателство за собствената му неумелост, дните и нощите, прекарани в страх и объркване, отвращение, изтощение, срам. Така че сега нямаше какво друго да прави, освен да играе с приятелите си, да участва в ритуали, да пие, да танцува. А вече имаше и Модх. Щяха да му се родят синове. А може би, ако Туджу продължаваше да настоява, щеше да стане и съветник. Предостатъчно.

Модх трудно свикваше да спи до златния мъж, а не до сестра си. Будеше се в тъмнината, но всичко беше различно, дори миризмата на леглото. Искаше ѝ се да е с Мал, не с него. През деня обаче се връщаше в ханана и прекарваше със сестра си и другите по цял ден, точно както преди. Той се прибираще едва надвечер и всичко щеше да е чудесно, щеше да бъде добре, ако не беше Рало тен Бал.

Рало беше забелязал Мал на сватбата да се свива до Хехум със синия си воал, който беше като воал от дъжд. Беше отишъл при нея и беше опитал да я накара да говори или да танцува. Тя се бе дръпнала, свита, разтреперана. Не искаше да говори или да вдигне очи. Той мушна палец под брадичката ѝ, за да я накара да вдигне лицето си, при което Мал се задави, сякаш щеше да повърне, олюля се на място. Хехум се намеси.

— Господарю бог тен Бал, тя е недокосната — изрече тя със строгостта, право на която ѝ даваше положението ѝ на майка на богове. Рало се засмя, дръпна ръката си и отвърна глупаво:

— Вече я докоснах.

След няколко дни от фамилия Бал дойде предложение. Не беше добро. Искаха я сякаш е негодна за брак, а обикновена робиня и в замяна предлагаха само реколтата зърно от една нива. Предвид богатството на Бал и сравнителната бедност на Белен, предложението беше обидно. Ало и Бела отказаха без обяснения или извинения, хладно. Модх изпита голямо облекчение, когато Бела ѝ разказа. Когато се получи предложението, тя бе съкрушена. Нима беше съблазнила Бела, за да стои настрана от Мал, само за да стане сестра ѝ плячка на човек, от когото тя се страхуваше дори повече, и то с основание? Дали в опитите да защити сестра си не я бе изложила на по-голяма опасност? Веднага хукна при Мал, за да ѝ съобщи, че са отхвърлили предложението на Бал, и когато ѝ го каза, се обля в сълзи — от чувство за вина и облекчение. Мал не се разплака. Прие добрата новина спокойно. Беше ужасяващо спокойна след сватбата.

С Модх бяха заедно по цял ден, както и преди. Но вече не беше същото. Не можеше и да бъде. Между сестрите се бе настанил съпругът. Вече не можеха да споделят сънищата си.

Минаха дни, празници. Модх забрави за Рало тен Бал, но един ден той дойде в къщата след игра на топка. Бела сякаш нямаше

желание да го покани да влезе, но нямаше и причина и да го отпрати. Бела влезе в ханана и каза на Модх:

— Надява се пак да види танца ти.

— Нали няма да го въведеш зад завесата?

— Само в залата за танци.

Видя я да се мръщи, но нямаше навик да разчита изражения. Чакаше отговор.

— Ще танцувам за него — кимна Модх.

Обясни на сестра си, че трябва да стои в спалните помещения на ханана. Мал кимна. Изглеждаше дребна, слаба, уморена. Прегърна Модх.

— О, Модх — проплака, — толкова си смела, толкова добра!

Модх беше изплашена, изпълнена с ненавист, но не каза нищо, само прегърна Мал, вдъхна мекия аромат на косата ѝ, после се върна в залата за танци.

Танцува, а Рало похвали танца ѝ. После зададе въпроса, който Модх очакваше да чуе от самото начало:

— Къде е сестрата на жена ти, Бела?

— Не е добре — отговори Модх, въпреки че жена от калта нямаше право да отговаря на въпрос, зададен от един коронован на друг.

— Не е много добре — потвърди Бела, а Модх беше готова да го разцелува, че я чу, че изрече тези думи.

— Болна ли е?

— Не знам — отговори Бела неуверено, погледна към Модх.

— Да — повтори Модх.

— Но може би ще дойде, за да ми покажа красивите си вежди?

Бела погледна пак жена си. Тя замълча.

— Нямам нищо общо с това глупаво послание, което ти изпрати баща ми за нея — продължи Рало. Погледна Бела, после Модх и пак Бела с насмешка, осъзнал силата си. — Баща ми ме чул да говоря за нея. Искаше просто да ми направи подарък. Простете му. Мислеше, че тя е обикновено момиче от калта.

— Погледна пак Модх. — Доведи малката си сестра само за момент, Модх Беленда — каза той успокоително, но злобно.

Бела ѝ кимна. Тя стана и отиде зад жълтата завеса.

Остана малко в празния коридор, който водеше към спалните, после се върна в залата за танци.

— Прости, господарю бог Бал — каза тя с най-кроткия си глас, — момичето има треска и не може да се подчини на поканата ти. Не се чувства добре от дълго време. Съжалявам. Може ли да изпратя някое от другите момичета?

— Не — отговори Рало. — Искam нея. — Говореше на Бела, пренебрегваше Модх. — Ти доведе у дома две след онази хайка, на която бяхме заедно. Аз не доведох нито една. Споделих опасността, сега е справедливо да споделя и улова.

Личеше си, че е репетираш това изречение.

— И ти имаше улов — отбеляза Бела.

— Какво имаш предвид?

Бела доби смутен вид.

— И ти имаше улов — повтори, но не толкова категорично.

— Прибрах се у дома с празни ръце! — извика Рало с по-висок, обвиняващ глас. — А ти задържа две! Слушай, знам, че си се грижил за тях през цялото това време, знам, че струва скъпо да отглеждаш момичета. Не искам да ми правиш подарък.

— Почти поиска — каза Бела натъртено, с много нисък тон.

Рало пропусна думите покрай ушите си със смях.

— Просто не забравяй, Бела, че бяхме войници заедно — каза той примирително, момчешки, сложи ръка на рамото на Бела. — Виж, не става дума, че искам просто да купя момичето. Ти се ожени за едната сестра, аз ще се ожения за другата. Чу ли? Ще бъдем братя по кал, какво ще кажеш? И няма да обеднееш от това, капитане!

— Сега не е време да обсъждаме този въпрос — поклати глава Бела смутен, възмутен.

Рало се усмихна и подчерта:

— Но скоро, надявам се.

Бела се изправи и Рало трябваше да си тръгне.

— Моля те, прати ми вест, когато Красиви вежди се почувства по-добре — каза той на Модх с насмешлива усмивка и пронизващ поглед. — Ще дойда веднага.

Когато си тръгна, Модх не можеше да мълчи.

— Господарю съпруг, не давай Мал на него. Моля те, не давай Мал на него!

— Не искам да я дам — отвърна той.
 — Тогава недей! Моля те, недей!
 — Това са само приказки. Обича да се хвали.
 — Може би. Ами ако направи предложение?
 — Почакай да го направи — каза Бела, малко тежко, но все пак с усмивка. Придърпа я към себе си и я погали по косата. — Колко се тревожиш за Мал. Тя не е болна наистина, нали?
 — Не знам. Не е добре.
 — Момичета! — въздъхна той и сви рамене. — Тази вечер танцува добре.
 — Танцувах зле. Не бих танцувала добре за този скорпион. Това го разсмя.
 — Пропусна най-хубавата част от амей.
 — Разбира се. Искам да я танцувам само за теб.
 — Луи си легна, иначе щях да настоя.
 — О... нямам нужда от барабани. Ето тук е моят барабан — тя хвана ръцете му и ги сложи върху пицните си гърди. — Усещаш ли ритъма?
 Изправи се, зае позата, вдигна ръце и започна танца там, пред него, докато не я улови, не зарови лице между бедрата ѝ, а тя не рухна върху него със смях.
 Хехум влезе в залата за танци. Отдръпна се, когато ги видя, но Модх се измъкна от прегръдките на мъжа си и отиде при възрастната жена.
 — Мал е болна — заговори Хехум с тревожен вид.
 — О, знаех си! Знаех си! — извика Модх и веднага осъзна, че вината е нейна, че нейната лъжа се е превърнала в истина. Изтича в стаята на Мал, която двете деляха толкова дълго.
 Хехум дойде след нея.
 — Крие ушите си. Мисля, че я болят — каза тя. — Плаче и крие ушите си.
 Когато Модх влезе в стаята, Мал се надигна. Изглеждаше дива и измъчена.
 — Чуваш го, чуваш го, нали? — извика тя и сграбчи дланите на Модх.
 — Не — промърмори Модх. — Не го чувам. Не чувам нищо. Няма нищо, Мал.

Мал се втренчи в нея.

— Когато дойде той... — прошепна тя.

— Не. — Модх поклати глава.

— Грода идва с него.

— Не, това беше преди години. Трябва да си силна, Мал, трябва да се освободиш от всичко това.

Момичето наддаде жален, силен стон, запуши ушите си с дланите на Модх.

— Не искам да го чувам! — проплака и се разрида неудържимо.

— Кажи на мъжа ми, че тази нощ ще съм при Мал — обърна се Модх към Хехум. Прегърна сестра си и двете останаха така, докато Мал заспа, после и тя заспа, макар и неспокойно — събуждаше се често, слушваше се.

Сутринта отиде при Бидх и го попита дали знае какво правят хората — техните хора, селяните, — когато има духовете.

Той се замисли.

— Мисля, че не ходят някъде, ако там има дух — отговори накрая. — Или се местят другаде. Какъв дух?

— Непогребан човек.

Бидх се смръщи.

— Определено отиват на друго място — отсече категорично.

— Ами ако духът ги последва? Бидх разпери ръце.

— Не знам. Жрецът, йегуг, би трябвало да направи нещо, предполагам. Някакво заклинание. Йегугът знае всичко за духовете. Тукашните жреци, хората от храма, не знаят нищо, освен танците си, припяването и приказките. За кого става дума. Модх? Мал ли?

— Да.

Той пак се намръщи.

— Горката — каза. После лицето му просветна и добави: — Може би ще е добре да се махне от тази къща.

Минаха няколко дни. Мал изпадаше в пристъпи на треска и безсъние, чуваше плача на духа всяка нощ. Модх прекарваше нощите при нея, а Бела не възразяваше. Една вечер обаче, когато се прибра, поговори известно време с Ало, после братята отидоха в ханана. Там бяха Хехум и Ната с децата. Братята отпратиха децата и повикаха Модх. Мал остана в стаята си.

— Рало тен Бал иска Мал за жена — каза Ало. Погледна Модх и опита да изпревари възраженията ѝ. — Отговорихме, че е прекалено млада и че от известно време не е добре. Той обеща да не спи с нея, докато не навърши петнайсет. Ще се погрижи да бъде обградена с внимание. Искане да се ожени за нея веднага, за да не може никой друг мъж да му съперничи за нея по-късно.

— Тогава вдигнете цената ѝ — обади се Ната необичайно рязко. Самата тя бе станала обект на подобно наддаване и за да я купи, семейство Белен се бе докарало почти до просешка тояга.

— Цената, която Бал предлага, не може да бъде надмината от никое семейство в града — каза Ало мрачно. — Разбраха, че се колебаем, и веднага повишиха цената, после още веднъж. Това е най-голямата сделка за булка, за която съм чувал. По-голяма и от твоята, Ната. — Погледна жена си със странна усмивка, наполовина горда, наполовина засрамена, тъжна, интимна. След това вдигна очи към майка си и Модх. — Предлагат ни нивите в Нуила. Западните овощни градини. Пет къщи на коренни на Търговската улица. Новата копринена фабрика. И дарове — накити, фино облекло, злато. — Сведе поглед. — Невъзможно е да откажем.

— Ще станем почти толкова богати, колкото бяхме — отбеляза Бела.

— Почти толкова богати, колкото фамилия Бал — добави Ало със същото тъжно свиване на устните. — Помислиха, че се пазарим. Нелепо! Всеки път, щом отворех уста да проговоря, старият Лохо тен Бал вдигаше ръка, за да ме спре, и добавяше по още нещо.

Погледна Бела, който кимна и се засмя.

— Говори ли с Туджу? — попита Модх.

— Да — кимна той.

— И тя е съгласна? — Въпросът беше излишен. Бела кимна.

— Рало няма да се отнася зле със сестра ти, Модх — каза Ало замислено. — Не и след като е платил такава цена. Ще се грижи за нея като за златна статуя. И не само той. Всички те. Болен е от желание да я има. Никога не съм виждал по-влюбен мъж. Странно е. Почти не я е виждал. Само на сватбата ти. Но е омагьосан.

— И иска да се ожени за нея веднага? — попита Ната.

— Да. Но няма да я докосне, докато не навърши петнайсет. Ако бяхме поискали, щеше да обещае никога да не докосва, изобщо!

— Не е трудно да обещаеш — отбеляза Ната.

— Ако излъже за това — обади се Бела, — може да се окаже по-добре за нея. Тук я глезим. Ти я глезиш, Модх. Може би се нуждае точно от мъж в леглото.

— Но... този мъж... — промълви Модх с пресъхнала уста, със звънтящи уши.

— Самият Рало е доста разглезен. Иначе всичко му е наред.

— Той... — Модх прехапа устни. Не можеше да изрече думите.

Бела й пречи да се върне и да вземе бебето, бодее я с мечи си, влачи я за ръката. Мал плаче и се препъва зад тях в прахоляка, нагоре по стръмния склон, между дърветата.

Всички млъкнаха смутено.

— Е — каза Ало по-силно от необходимото, — ще имаме още една сватба.

— Кога?

— Преди Жертвата.

Отново замълчаха.

— Не искаме нищо лошо да се случи на Мал — увери Ало снаха си. — Не се съмнявай в това. Кажй й го.

Модх остана неподвижна, неспособна да помръдне или отговори.

— Никоя от двете ви не е била третирана лошо — намеси се Бела с негодувание, сякаш се защитаваше от обвинение. Майка му се намръщи и цъкна с език. Той се изчерви и започна да нервничи.

— Иди и говори със сестра си, Модх — подкани благо Хехум. Модх стана. Когато стана, видя как стените, тапетите, лицата се смаляват и стават ярки, как изпускат малки искрички. Тръгна бавно и спря на прага.

— Не аз съм тази, която трябва да й го съобщи — чу гласа си отдалеч.

— Тогава я доведи — обади се Ало.

Модх кимна. Докато кимаше обаче, стените продължиха да се накланят към нея, тя протегна ръка, за да намери опора, и се свлече в полусъзнание.

Бела отиде при нея и я взе на ръце.

— Малка лисичке, малка лисичке — мърмореше. Модх го чу как казва ядосано на Ало: — Колкото по-скоро, толкова по-добре!

Занесе я в спалнята им, остана при нея, докато тя се престори на заспала, и излезе тихо. Даваше си сметка, че със загрижеността си, с нощите, прекарани с Мал, е събудила ревността на съпруга си.

„Заради нея дойдох при теб!“ — извика му в сърцето си.

Ала сега нямаше какво да каже, всяка нейна дума щеше да навреди повече.

Когато се съвзе, отиде в стаята на Мал, сестра ѝ се спусна към нея разплакана, но Модх само я прегърна мълчаливо, докато момичето не се успокои. После каза:

— Мал, не мога да направя нищо. Трябва да го изтърпиш. Аз също.

Мал се отдръпна леко и известно време мълча.

— Това не може да се случи — каза след малко, с някаква дълбока увереност. — Детето няма да го допусне.

За момент Модх се обърка. От няколко дни беше почти сигурна, че е бременна. Сега си помисли, че Мал е бременна. После разбра.

— Не бива да мислиш за това дете — каза. — То не беше твое или мое. Не беше наша дъщеря или сестра. Нейната смърт не е наша смърт.

— Не е наша смърт. Негова е — отвърна Мал и почти се усмихна. Погали ръцете на Модх и се обърна настрана. — Ще бъде добра, Модх — добави. — Не бива да допускаш това да те тревожи. Теб и съпруга ти. Тази тревога не е твоя. Не се безпокой. Каквото трябва да се случи, ще се случи.

Малодушно, Модх прие уверенията на Мал. И още помалодушно допусна да се радва, че до сватбата остават само няколко дни. След това каквото трябваше да се случи, щеше да се случи. Ще бъде направено, ще свърши.

Беше бременна. Описа на Хехум и Ната признаците. Двете се усмихнаха и казаха:

— Момче.

Последваха трескави приготовления за сватбата. Церемонията трябваше да се състои в къщата на Белен и семейството отказа Бал да осигурят храната, танцьорите, музикантите или останалия лукс, който предлагаша. Туджу трябваше да бъде жрицата на бракосъчетанието. Тя дойде два дни по-рано, за да постои в родната си къща, с Модх се упражняваха с мечовете, както правеха като малки, а Мал гледаше и

аплодираше. Мал беше слаба, очите ѝ изглеждаха големи, но като цяло дните ѝ минаваха спокойно. Модх нямаше представа какви са нощите ѝ. Мал не я викаше при себе си. Сутрин се усмихваше, на въпросите на сестра си как е прекарала нощта отговаряше:

— Мина.

Ала в нощта преди сватбата Модх се събуди от бебешки плач.

Усети как Бела се буди до нея.

— Къде е това дете? — попита той с дълбок, дрезгав глас в тъмнината.

Тя не отговори.

— Ната трябва да укроти хлапето си — промърмори съпругът ѝ.

— Не е на Ната.

Беше тъничък, странен плач, не ревът на здравите момчета на Ната. Първо го чува отляво, сякаш беше в ханана. След малко го чува отдясно, откъм общите помещения на къщата.

— Може да е моето дете — каза Модх.

— Какво дете?

— Твоето.

— Какво искаш да кажеш?

— Нося твоето дете. Ната и Хехум казват, че е момче. Аз мисля, че е момиче.

— А защо плаче? — прошепна Бела и я прегърна.

Тя потрепери и се сгуши в него.

— Това не е нашето бебе! Не е нашето бебе! — извика тя.

Бебето плака цялата нощ. Хората ставаха, палеха фенери, обикаляха стаите и коридорите на дома Белен. Не виждаха нищо, освен изплашените лица на другите. Понякога слабият, болезнен плач спираше за известно време, после започваше отново. Беше слаб, сякаш от много далеч, дори когато го чуваха от съседната стая. Чуваха го малките момчета на Ната, викаха:

— Мамо! Накарай го да престане!

Туджу запали тамян в стаята за молитви и припява цяла нощ. За нея слабият плач беше под пода, под краката ѝ.

Когато слънцето се издигна, хората в дома Белен престанаха да чуват духа. Заеха се да се готвят за сватбата възможно най-добре.

Дойдоха хората от дома Бал. Изведоха Мал през жълтата завеса, облечена с разкошни нешити брокатени коприни, със златни накити, а

прозрачният воал се спускаше като дъжд над главата ѝ. Изглеждаше много дребна в сложната драперия, с изправен гръб, със сведен поглед. Рало тен Бал се бе пременил в разкошно, обсипано с пайети кадифе. Туджу запали сватбения огън и започна ритуала.

Модх слушаше, слушаше, но не думите, които припяваше Туджу. Не чуваше нищо.

Брачната церемония беше кратка, напрегната, всичко бе сведено до крайна формалност. Гостите се разотидоха малко след церемонията, последваха младоженеца и младоженката до къщата на Бал, където трябваше да има още танци и музика. Туджу, Хехум, Ало и Ната отидоха с тях заради учтивостта. Бела остана у дома. С Модх не си казаха почти нищо. Свалиха празничните дрехи и легнаха в леглото си, радваха се взаимно на топлината си, опитваха да не слушат плача на онова бебе. Не чува нищо, освен завръщането на другите, после — тишина.

Туджу трябваше да се върне в храма на следващия ден. Рано сутринта тя дойде в покоите на Бела и Модх. Модх току-що бе станала.

— Къде е мечът ми, Модх?

— Остави го в кутията в стаята за танци.

— Твоят, бронзовият, е там, но не и моят.

Модх я погледна мълчаливо. Сърцето ѝ започна да бие силно.

Чуха се викове, шум, блъскане по вратата на къщата.

Модх изтича в ханана, в стаята, в която спяха с Мал, и се скри в един ъгъл, с длани върху ушите.

Бела я откри там по-късно. Вдигна я за китките, внимателно. Тя си спомни как я бе влачил за китките нагоре по хълма, между дърветата.

— Мал е убила Рало — каза той. — Скрила е меча на Туджу под облеклото си. Удушили са я.

— Къде го е убила?

— В леглото — отговори Бела тихо. — Той така и не спази обещанието си.

— Кой ще я погребее?

— Никой — каза Бела след кратко мълчание. — Тя беше жена от калта. Убила е коронован. Ще хвърлят тялото ѝ в касапската яма, на дивите кучета.

— О, не! — простена Модх. Измъкна китките си от ръцете му. —
Не — заяви. — Тя ще бъде погребана.

Бела поклати глава.

— Всичко ли си готов да захвърлиш, Бела?

— Нищо не мога да направя — каза той.

Тя скочи, но той я хвана и я задържа.

Каза на другите, че Модх е полудяла от скръб. Държаха я заключена в къщата и я наблюдаваха.

Бидх знаеше какво я тревожи. Излъга я, защото искаше да я успокои — каза ѝ, че предната нощ е отишъл до касапската яма, намерил е тялото на Мал и го е погребал отвъд градските ниви. Каза ѝ, че е произнесъл словата, които е запомнил, че могат да се кажат на дух. Описа гроба на Мал с подробности — дъбовете, цъфналите храсти. Обеща да я заведе там веднага щом се почувства по-добре. Тя го изслуша, усмихна се, благодари му. Знаеше, че я е излъгал. Мал идваше всяка нощ и лежеше мълчаливо до нея.

Бела знаеше, че идва. Повече не опита да приближи това легло.

През цялата си бременност Модх беше заключена в къщата на Белен. Раждането започна почти десет месеца по-късно. Бебето беше твърде едро. Не искаше да се роди и със смъртта си уби и нея.

Бела тен Белен погребва жена си и неродения си син с мъртвите на семейство Белен, на свещената земя на храма, защото, макар и да беше жена от калта, в утробата ѝ имаше мъртъв бог.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.